

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Zephyr AS
Glengsgata 19
1706 SARPSBORG

Vår dato: 15.09.2014
Vår ref.: 200802227-112 /201307009-25
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Marte Nyheim
22 95 90 38/many@nve.no

Zephyr AS – Holmafjellet vindkraftverk i Bjerkreim og Gjesdal kommuner - Vedtak om avslag på søknad om konsesjon

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av energiloven av 29.06.1990 nr. 50 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 27.11.2013 i dag avslått konsesjonssøknaden av 8.11.2013 fra Zephyr AS om å bygge og drive Holmafjellet vindkraftverk i Bjerkreim og Gjesdal kommuner i Rogaland. Søknaden fra Zephyr AS og HybridTech AS om samordnet nettilknytning for Holmafjellet vindkraftverk og Faurefjellet vindkraftverk faller med det bort.

Holmafjellet vindkraftverk kan etter NVEs vurdering være et konkurransedyktig prosjekt i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet. NVE har veid prosjektets vesentlige ulemper for miljø og samfunn opp mot fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon og funnet at prosjektets negative virkninger er større enn fordelene. Etter vår vurdering er ikke Holmafjellet vindkraftverk et samfunnsmessig rasjonelt prosjekt, sammenlignet med andre vindkraftprosjekt NVE har meddelt konsesjon.

NVE har i vedtaket lagt avgjørende vekt på negative virkninger for omkringliggende bebyggelse i form av vesentlige visuelle virkninger, støynivåer over eller tett inntil anbefalt grenseverdi og skyggekastomfang over anbefalte grenseverdier. NVE har videre lagt vekt på at Holmafjellet vindkraftverk er omsøkt i en region hvor det foreligger planer om en rekke vindkraftverk. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk forsterke sumvirkningene av vindkraft i regionen.

Vi konstaterer at Bjerkreim og Gjesdal kommuner er negative til prosjektet, og at også Fylkesmannen i Rogaland og Miljødirektoratet mener det ikke bør gis konsesjon. Rogaland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon, da prosjektet er i tråd med fylkesdelplanen for vindkraft i Rogaland.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

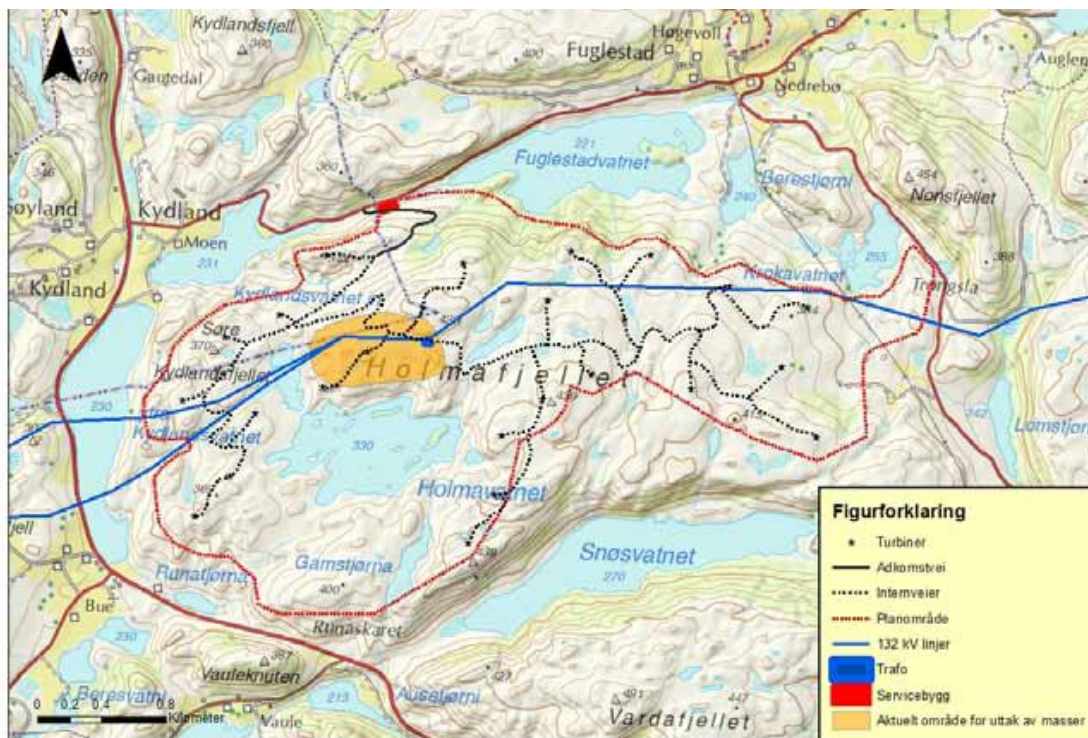
1	Søknader og beskrivelse av tiltaket	2
2	NVEs behandling	3
2.1	Generelt om NVEs behandling av vindkraftprosjekter	3
2.2	Høring av meldingen	3
2.3	Høring av søknaden	4
2.4	Sluttbefaring	4
2.5	Innsigelsesmøte	4
3	Innkomne merknader	4
4	Tematisk vurdering av Holmafjellet vindkraftverk	5
4.1	Vindforhold, produksjon og økonomi	5
4.2	Forholdet til andre planer	5
4.3	Landskap og visuelle virkninger	7
4.4	Støy	8
4.5	Skyggekast	10
5	Samlet vurdering av Holmafjellet vindkraftverk	11
5.1	Bakgrunn	11
5.2	Metodikk for vurdering	12
5.3	Samlet vurdering av virkninger som er vektlagt av NVE	12
6	NVEs vedtak	14

1 Søknader og beskrivelse av tiltaket

Zephyr AS søkte den 8.11.2013 i medhold av energiloven §3-1 om konsesjon for å bygge og drive Holmafjellet vindkraftverk i Bjerkreim og Gjesdal kommuner i Rogaland. Vindkraftverket er omsøkt med en installert effekt på inntil 80 MW. Zephyr har utarbeidet en konsekvensutredning for tiltaket i medhold av forskrift om konsekvensutredning. I utredningen er det lagt til grunn en utbyggingsløsning med 26 vindturbiner á 3 MW og en samlet installert effekt på 78 MW.

Planområdet er på cirka 7 km², og inkluderer høydedragene Holmafjellet og Kydlandsfjellet øst for E39, sør for Fv. 111, vest for Fv. 112 og nord for Snøsvatnet (figur 1). Ny atkomstvei er planlagt fra Fv. 111 mellom Indre Kydlandsvatnet og Fuglestadvatnet, og vil ha en lengde på cirka 1 km. I planområdet vil det i tillegg til turbiner etableres en 22/132 kV transformatorstasjon, et servicebygg, et internveinett på cirka 15 km og jordkabler med spenning 22 kV i grøft langs dette veinettet. Zephyr AS og HybridTech AS har i søknad datert november 2013 omsøkt en samordnet nettilknytning for Holmafjellet vindkraftverk og Faurefjellet vindkraftverk.

Zephyr AS har også søkt om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova § 2 pkt. 19 for erverv av nødvendig grunn og rettigheter. Samtidig søkte de om forhåndstiltredelse i medhold av oreigningslova § 25, noe som innebærer at grunn og rettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

Figur 1: Planområdet for Holmafjellet vindkraftverk med tilhørende infrastruktur.

2 NVEs behandling

2.1 Generelt om NVEs behandling av vindkraftprosjekter

Behandling av større vindkraftsaker starter med at NVE mottar en melding. Meldingen er en tidlig varslings om igangsatt planlegging av et vindkraftverk, og fremmes i medhold av plan- og bygningslovens regler om konsekvensutredning. Etter en omfattende høringsrunde av meldingen, meddeler NVE tiltakshaver et utredningsprogram som beskriver hvilke utredninger som må gjennomføres før en søknad kan behandles. Når søknad med konsekvensutredning er mottatt, sender NVE også denne på en omfattende høring. Under begge hørings rundene gjennomføres det møter med lokale og regionale myndigheter og folkemøter.

På bakgrunn av søknad med konsekvensutredning, møter, høringsuttalelser, eventuelle tilleggsutredninger, befaringer og egne vurderinger avgjør NVE om beslutningsgrunnlaget er godt nok og om tiltaket skal meddeles konsesjon. Tematiske konfliktvurderinger og eventuelle regionale planer for vindkraft utgjør også en del av vårt beslutningsgrunnlag. NVEs vedtak kan påklages til Olje- og energidepartementet (OED).

2.2 Høring av meldingen

NVE mottok melding med forslag til utredningsprogram for Holmafjellet vindkraftverk 17.4.2008. Meldingen var utarbeidet i henhold til plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredning. NVE sendte meldingen på høring til berørte interesser, og avholdt møter med lokale og regionale myndigheter og åpne folkemøter i høringsperioden.

På bakgrunn av meldingen og innkomne høringsuttalelser, utarbeidet NVE et utkast til utredningsprogram som ble forelagt for Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet). Endelig utredningsprogram for Holmafjellet vindkraftverk ble fastsatt den 7.7.2009. NVEs behandling av meldingen er nærmere beskrevet i KE-notat 33/2009 *Bakgrunn for utredningsprogram* av 7.7.2009.

2.3 Høring av søknaden

NVE mottok konsesjonssøknad med konsekvensutredning for Holmafjellet vindkraftverk 20.9.2010. På bakgrunn av begrenset nettkapasitet i regionen hadde NVE i brev av 7.7.2010 informert om at nye meldinger og søknader om vindkraftverk i Vest-Agder og Rogaland sør for Boknafjorden ikke ville bli prioritert før etter 2014.

For å ha et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag ved behandling av søknaden, ba NVE i brev av 29.8.2013 om en oppdatert konsesjonssøknad og konsekvensutredning for Holmafjellet vindkraftverk. Dette ble mottatt av NVE 8.11.2013. NVE sendte den oppdaterte søknaden og konsekvensutredningen på høring til berørte interesser. Vi avholdt ett møte med lokale myndigheter og ett åpent folkemøte i Vikeså 4.12.2013.

2.4 Sluttbefaring

NVE arrangerte sluttbefaring i området 26.8.2014 med om lag 20 deltakere. Lokale og regionale myndigheter, interesseorganisasjoner, grunneiere og privatpersoner var representert på befaringen.

2.5 Innsigelsesmøte

Fylkesmannen i Rogaland fremmet i høringsperioden innsigelse mot Holmafjellet vindkraftverk. NVE avholdt innsigelsesmøte med representanter fra Fylkesmannen i Vikeså 26.8.2014. Som det framgår av møteprotokollen valgte Fylkesmannen i møtet å opprettholde innsigelsen. Innsigelser som ikke blir imøtekommet eller trukket fører til at saken oversendes OED for endelig avgjørelse dersom NVE gir konsesjon til tiltaket.

3 Innkomne merknader

NVE har mottatt 31 høringsuttalelser til konsesjonssøknaden med tilhørende konsekvensutredning for Holmafjellet vindkraftverk.

Bjerkreim kommune og Gjesdal kommune ber i kommunestyrevedtak av henholdsvis 12.2.14 og 10.3.14 om at NVE ikke meddeler konsesjon til Holmafjellet vindkraftverk. Bjerkreim kommune legger vekt på støy og skyggekast ved nærliggende bebyggelse, virkninger for landskap og friluftsliv samt usikkerhet knyttet til lokale, positive ringvirkninger. Gjesdal kommune trekker fram støy, kort avstand til bebyggelsen på Kydland og Søyland og virkninger for naturmangfold.

Rogaland fylkeskommune v/fylkesutvalget anbefaler i vedtak av 28.1.2014 at det gis konsesjon til prosjektet, da planområdet er definert som *Ja-område* i Fylkesdelplan for vindkraft i Rogaland.

Fylkesmannen i Rogaland fremmer i brev av 23.1.2014 innsigelse til Holmafjellet vindkraftverk på bakgrunn av virkninger for landskap, kulturminner/kulturmiljø, naturmangfold og friluftsliv. De mener området har en god bestand av kystlynghei og at en rekke fuglearter hekker i plan- og influensområdet. Fylkesmannen skriver at området har viktige landskaps-, natur-, og friluftslivverdier, og at siden store områder som ligger som *Nei-områder* i fylkesdelplanen er åpnet opp for vindkraft, får *ja-områder* med samme type kvaliteter økt verdi. Videre peker Fylkesmannen på sumvirkninger for landskap og INON.

Miljødirektoratet har i brev av 15.1.2014 gitt Holmafjellet vindkraftverk en samlet kategori D-C (*stor til middels konflikt*) i sin tematiske konfliktvurdering. I konfliktbeskrivelsen står det at Holmafjellet vindkraftverk vil gi middels til stor negativ konflikt med landskap, og betydelig konflikt med større sammenhengende kystlynghei i god hevd. Anlegget vil påvirke hubro (EN) og andre fuglearter, være i konflikt med rovfugl på høsttrekk og medføre reduksjon av INON i en region som har lite gjenværende INON. I sin høringsuttalelse av samme dag skriver Miljødirektoratet at den samlede belastningen av

vindkraft i regionen er stor, og det bør gjennomføres en vurdering av sumvirkninger for landskap, friluftsliv og naturmangfold.

Flere organisasjoner og privatpersoner har uttalt seg negativt til Holmafjellet vindkraftverk. I uttalelsene legges det særlig vekt på virkninger for landskap, friluftsliv, INON, kystlynghei og fugl, samt støy og skyggekast. Flere høringsparter etterspør vurderinger av sumvirkninger. Fastboende og hytteiere i nærområdet trekker fram støy, skyggekast, lysmerking og visuelle virkninger. Mange peker på at det er kort avstand fra planområdet til omkringliggende bebyggelse, med avstander ned til cirka 400 meter fra bebyggelsen til nærmeste turbin, og mener vindkraftverket vil medføre store negative virkninger for omkringliggende bebyggelse.

4 Tematisk vurdering av Holmafjellet vindkraftverk

Nedenfor følger NVEs vurdering av virkninger som vi mener er vesentlige for konsesjonsspørsmålet.

4.1 Vindforhold, produksjon og økonomi

Tiltakshaver har i perioden januar 2009 til januar 2012 gjennomført vindmålinger i planområdet. Basert på målingene er middelvinden estimert til 8,05 m/s i 80 meters høyde. Dominerende vindretning er øst-sydøst. I produksjonsberegningene er det lagt til grunn en utbyggingsløsning med 26 vindturbiner av typen Vestas V 112 med en samlet installert effekt på 78 MW. Årsproduksjonen er beregnet til cirka 273 GWh, og det er lagt til grunn 3508 brukstimer på merkeeffekt. Estimert inkluderer 15 prosent tap. Samlet investeringskostnad for tiltaket er angitt å være 880 millioner kroner (MNOK), noe som tilsvarer cirka 11 MNOK/MW for en utbyggingsløsning med 78 MW. Årlige drifts- og vedlikeholdskostnader er beregnet til 10,8 øre/kWh.

NVEs vurdering av økonomien til Holmafjellet vindkraftverk tar utgangspunkt i vindforhold, infrastrukturkostnader og drifts- og vedlikeholdskostnader. Estimert årsmiddelvind i søknaden er i samsvar med NVEs vindatlas, som antyder en middelvind i 80 meters høyde på 7,5-8,5 m/s. NVEs isingskart tilsier at antall timer per år med ising > 10 g/time vil være 51-100, og NVEs kart over terrengkompleksitet angir RIX-verdier på 10-20 %. Etter NVEs vurdering tilsier planområdets beliggenhet og høyde over havet at ising ikke vil medføre vesentlige tap i energiproduksjonen, men på grunn av områdets topografi og dominerende vindretning må det forventes noe turbulens. NVE vurderer tiltakshaver anslåtte brukstid som noe høy, og mener det er mer realistisk med rundt 3000 brukstimer på merkeeffekt. NVE vurderer videre den oppgitte investeringskostnaden som realistisk, men mener drifts- og vedlikeholdskostnadene er noe underestimert.

NVE vurderer vindressursen i området som god og tiltakshavers kostnadsestimat som realistisk, selv om anslått brukstid er noe høy og drifts- og vedlikeholdskostnadene kan være noe underestimert. Etter vår vurdering kan Holmafjellet vindkraftverk være et konkurransedyktig prosjekt i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet.

4.2 Forholdet til andre planer

Fylkesdelplan for vindkraft i Rogaland

Fylkesdelplan for vindkraft i Rogaland – ytre del ble vedtatt av Rogaland fylkesting 18.9.2007 og godkjent av Miljøverndepartementet 8.1.2009. Planområdet for Holmafjellet vindkraftverk er angitt som *Ja-område (Bje-10)* med samlet konfliktgrad *middels*. NVE vil understreke at vindkraftprosjekt vurderes på grunnlag av konkrete virkninger, og at utredninger av det enkelte vindkraftprosjekt er grundigere enn utredningene som er lagt til grunn i fylkesdelplanen. Fylkesdelplanen er et retningsgivende verktøy, og ikke en bindende plan.

Regionalplan for energi og klima i Rogaland

Rogaland fylkeskommune v/fylkestinget vedtok 16.2.2010 Regional plan for energi og klima. Planen setter som mål at vindkraftproduksjonen i Rogaland fylke skal øke med 2,5 TWh innen 2020.

Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern (FINK)

Rogaland fylkeskommune v/fylkestinget vedtok FINK 8.6.2004 og planen ble godkjent av Miljøverndepartementet 13.10.2005. Planen gir en oversikt over viktige lokaliteter/områder for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern i fylket.

Kommuneplan for Bjerkreim kommune

Planområdet er avsatt som *LNFR-område* i kommuneplanens arealdel 2006-2010, og videreført som *LNFR-område* i forslag til ny kommuneplan 2014-2026.

Kommuneplan for Gjesdal kommune

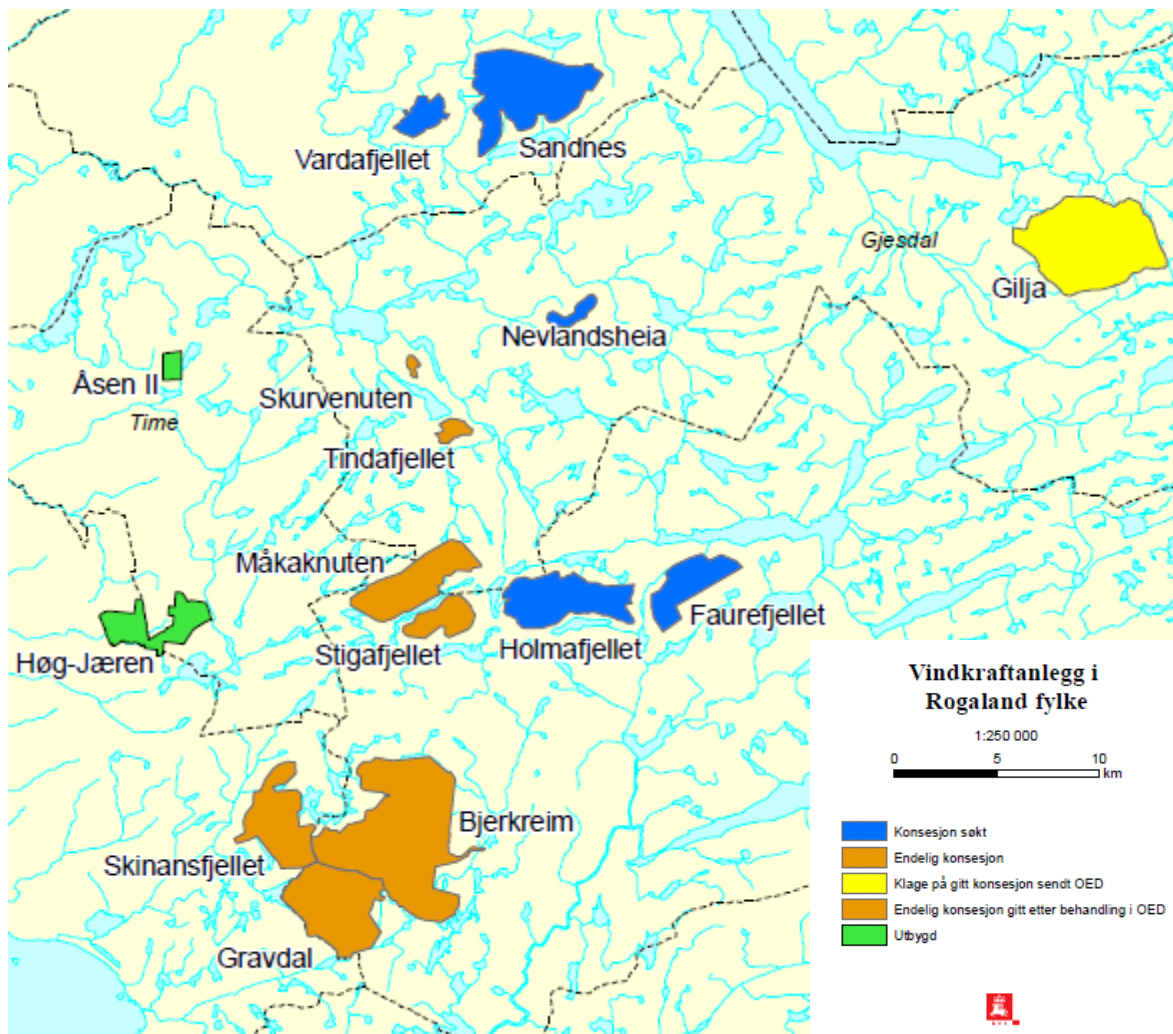
I kommuneplanens arealdel 2009-2021 ligger planområdet innenfor et LNFR-område med hensynssone *Landbruk, Friluftsliv, Biologisk mangfold*.

Andre vindkraftverk

Det foreligger flere planer om vindkraftverk i regionen (figur 2). Følgende vindkraftprosjekter er omsøkt, påklagd, konsesjonsgitt eller idriftsatt innenfor en radius på cirka 20 km fra planområdet:

Vindkraftverk	Tiltakshaver	Staus	Kommune(r)	MW
Faurefjellet*	HybridTech AS	Omsøkt	Bjerkreim	80
Måkaknuten*	Lyse Produksjon AS	Endelig konsesjon	Bjerkreim	66
Stigafjellet*	Stigafjell Vind A	Endelig konsesjon	Bjerkreim	30
Bjerkreim*	Dalane Vind AS	Endelig konsesjon	Bjerkreim	150
Skinansfjellet*	Norsk Vind Skinansfjellet AS	Endelig konsesjon	Hå	90
Gravdal*	Fred. Olsen Renewables AS	Endelig konsesjon	Bjerkreim	90
Høg-Jæren	Jæren Energi AS	Idriftsatt	Hå, Time	73,6
Åsen II	Solvind Åsen AS	Idriftsatt	Time	1,6
Gilja	Fred. Olsen Renewables AS	Påklagd	Gjesdal	135
Vardafjellet	Vardafjellet Vindkraft AS	Omsøkt	Sandnes	30
Sandnes	Norsk Vind Energi AS	Omsøkt	Sandnes	90
Nevlandsheia	Zephyr AS	Omsøkt	Gjesdal	19
Skurvenuten	Asko Rogaland AS	Endelig konsesjon	Gjesdal	10
Tindafjellet	Asko Rogaland AS	Endelig konsesjon	Gjesdal	10

* Bjerkreims-klyngen, inkludert omsøkte Holmafjellet og Faurefjellet vindkraftverk. Totalt 566 MW, hvorav 426 MW har konsesjon.

Figur 2: Utbygde og planlagte vindkraftverk i regionen innenfor en radius på cirka 20 km fra Holmafjellet vindkraftverk.

4.3 Landskap og visuelle virkninger

Størstedelen av planområdet for Holmafjellet vindkraftverk er lokalisert i Bjerkreim kommune, men den nordvestre delen ligger i Gjesdal kommune. Området utgjør et markert høydedrag øst for E39 og er omkranset av dalganger med kulturlandskap og spredt bebyggelse. Selve planområdet varierer fra 240 moh. til 439 moh. og framstår som kupert med små daler og vann mellom høydedragene. I konsekvensutredningen beskrives tiltaket som visuelt dominerende fra flere av grendene som omkranser vindkraftverket, herunder Fuglestad, Nedrebø, Kydland, Søyland og Bue. Avstanden fra denne bebyggelsen til planområdet varierer fra cirka 400 meter til om lag 3 km. Tiltaket vil videre være synlig over store avstander og påvirke landskapsopplevelsen fra høyereliggende punkter i influensområdet. Ifølge utredningen omfatter dette områder som har stor verdi for friluftsliv med mange turmål og utkikkspunkter. I konsekvensutredningen er samlet konsekvens for landskap vurdert å være *middels negativ*.

Flere høringsparter påpeker negative virkninger for landskap og betydelige visuelle virkninger for omkringliggende bebyggelse. Miljødirektoratet uttaler at store arealer blir direkte og indirekte berørt, herunder områder som Rogaland fylkeskommune har valgt ut som *svært viktige landskap*. Dette er nærturområder for mange mennesker, og Miljødirektoratet mener anlegget vil forsterke de samlede landskapspåvirkningene av allerede konsesjonsgitte anlegg. Fylkesmannen i Rogaland og Stavanger

Turistforening mener også at prosjektet vil få dominerende landskapsvirkninger, og peker på sumvirkninger i regionen. Privatpersoner trekker fram store visuelle virkninger fra deres eiendommer. Flere høringsparter trekker også fram sumvirkninger fra konsesjonsgitte og omsøkte vindkraftverk i regionen, og etterlyser en vurdering av dette.

Etter NVEs vurdering vil en realisering av Holmafjellet vindkraftverk endre landskapskarakteren i planområdet og tilgrensende områder. Vi konstaterer at konsekvensutredningen konkluderer med at vindkraftverket vil framstå som dominerende fra bebyggelsen i dalgangene som omkranser planområdet. NVE viser til at det er relativt kort avstand fra planområdet til deler av denne bebyggelsen og at vindkraftverket vil ligge i den naturlige utsynsretningen fra bebyggelsen på Fuglestad/Nedrebø og Søyland/Kydland. Herfra er det godt innsyn til planområdet, og i følge synlighetskartet i konsekvensutredningen vil de fleste turbinene være synlige. Særlig fra Fuglestad/Nedrebø vil vindkraftverket etter NVEs vurdering kunne oppleves som svært dominerende, men også fra Søyland/Kydland og Bue vil de visuelle virkningene være vesentlige. Holmafjellet vindkraftverk vil etter NVEs vurdering videre kunne påvirke landskapsopplevelsen fra høyereliggende punkter i influensområdet, herunder turmål og områder som er viktige for utøvelse av friluftsliv.

NVE konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk er planlagt i en region hvor det er planlagt mange vindkraftprosjekt. I konsekvensutredningen fra 2010 beskrives influensområdet for Høg-Jæren, Skinansfjellet, Gravdal, Bjerkreim og Moi-/Laksesvelafjellet som overlappende, og sumvirkningene av Holmafjellet er vurdert som underordnede virkningene av sistnevnte vindkraftverk. Dersom alle prosjektene realiseres, vil Holmafjellet ifølge utredningen føye seg inn i et landskapsbilde som er dominert av vindturbiner. NVE konstaterer at Moi-/Laksesvelafjellet har fått endelig avslag etter behandling i OED. Synlighetskart og visualiseringer viser at influensområdet for Holmafjellet vindkraftverk i stor grad overlapper med influensområdet for Faurefjellet, Måkaknuten, Stigafjellet, Skurvenuten og Tindafjellet. Disse prosjektene ligger innenfor en radius på cirka 10 km fra Holmafjellet.

En realisering av alle de overnevnte vindkraftprosjektene vil etter NVEs vurdering gi vesentlige virkninger for landskapskarakteren. Holmafjellet vindkraftverk er lokalisert mellom de konsesjonsgitte prosjektene vest for E39 og Faurefjellet. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet utgjøre et bindeledd mellom prosjektene vest for E39 og Faurefjellet og være med på å flytte tyngdepunktet for vindkraftetableringen i området østover. Fra yttergrensen av planområdet for Holmafjellet vindkraftverk til yttergrensen i planområdene for Faurefjellet vindkraftverk, Stigafjellet vindkraftverk og Måkaknuten vindkraftverk er det henholdsvis cirka 0,8 km, 1,1 km og 1,3 km. Den korte avstanden til omkringliggende prosjekter og planområdets sentrale plassering mellom disse, gjør at Holmafjellet vindkraftverk etter NVEs vurdering vil forsterke sumvirkningene av vindkraft.

Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk medføre vesentlige visuelle virkninger for bebyggelsen i vindkraftverkets nærområde. Vi legger i vurderingen særlig vekt på visuelle virkninger for bebyggelsen på Fuglestad/Nedrebø og Søyland/Kydland. NVE konstaterer at det foreligger en rekke andre vindkraftplaner i det visuelle influensområdet til Holmafjellet vindkraftverk, og mener at Holmafjellet vil utgjøre et bindeledd mellom prosjektene vest for E39 og omsøkte Faurefjellet. Dersom alle disse prosjektene realiseres, vil Holmafjellet etter NVEs vurdering forsterke sumvirkningene i området.

4.4 Støy

I utredningen fra 2010 er det gjort støyberegninger for 74 boliger/fritidsboliger (mottakerpunkt) i området rundt Holmafjellet vindkraftverk. Beregningen viser at støynivået kan overstige anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dBA ved 19 boliger/fritidsboliger på Kydland, Søyland, Moen, Bue og Fuglestad.

Videre er støynivået beregnet til mellom L_{den} 40-45 dBA ved 35 boliger/fritidsboliger på Nedrebø, Fuglestad, Søyland og Bue. I beregningene er det lagt til grunn markabsorpsjon på 0,20 for vannflater og 0,75 for annet terreng, en driftstid på 7000 timer/år og en kildestøy på 106 dB. Beregningene er gjort i 4 meters høyde med 8 m/s vind fra alle retninger, og forutsetter at alle bygg ligger i vindskygge.

I den oppdaterte konsesjonssøknaden fra 2013 er det utarbeidet et kart over samlede støyvirkninger fra Holmafjellet vindkraftverk, Faurefjellet vindkraftverk og Stigafjellet vindkraftverk. Det opplyses at i beregningene som ligger til grunn for kartet er markabsorpsjonen endret fra 0,75 til 0. Ifølge søknaden kan markabsorpsjonsfaktor 0,75 føre til underestimert av støynivået, mens faktor 0 kan føre til at beregnet støynivå blir 1-2 dB høyere enn faktisk støynivå. I de nye beregningene overskrider støynivået anbefalt grenseverdi ved flere mottakerpunkt på Fuglestad/Høgevoll, som i den opprinnelige beregningen hadde støynivåer rett under L_{den} 45 dBA, og ved det meste av bebyggelsen på Søyland og Bue. Tiltakshaver opplyste på sluttbefaring 26.8.2014 at grenseverdien på L_{den} 45 dBA overskrides ved 42 mottakerpunkt som følge av endret markabsorpsjonsfaktor.

Flere høringsparter har lagt vekt på støyvirkninger for omkringliggende bebyggelse i sine uttalelser. Bjerkreim og Gjesdal kommuner legger stor vekt på dette i sine vedtak når de anbefaler at det ikke gis konsesjon. En rekke høringsparter, herunder eiere av boliger/fritidsboliger som ifølge beregningene kan få et støynivå over anbefalt grenseverdi, mener den reelle støyen vil bli høyere enn hva beregningene viser. Mange er bekymret for mulige helseproblemer som følge av eksponering for vindturbinstøy, herunder lavfrekvent støy, og peker på at det er kort avstand fra turbinene til en del av bebyggelsen. Gunhild og Tore Fuglestad m.fl. skriver at tre boliger på Fuglestad ikke er inkludert i støysonekartet.

NVE konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk kan medføre støynivåer over anbefalt grenseverdi ved omkringliggende bebyggelse. Det har kommet fram i høringsrunden at tre boliger på Fuglestad ikke er inkludert i kartgrunnlaget som er benyttet i støyberegningen. NVE konstaterer at beregninger viser at når disse inkluderes og markabsorpsjonsfaktoren settes lik null, kan anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dBA overskrides ved 42 boliger/fritidsboliger dersom Holmafjellet vindkraftverk bygges ut etter utredet utbyggingsløsning (en økning fra 19 i opprinnelig utredning). Bebyggelsen hvor grenseverdien overstiges ligger spredt nord, vest og sør for planområdet. Det er ikke oppgitt i søknaden ved hvor mange mottakerpunkt støynivået kan overstige L_{den} 45 dBA som følge av samlede virkninger med Stigafjellet vindkraftverk, og heller ikke oppdatert antall boliger/fritidsboliger med beregnet støynivået til mellom L_{den} 40-45 dBA som følge av endret markabsorpsjonsfaktor og samlede støyvirkninger. NVE legger til grunn at også dette antallet øker i de nye beregningene (tallet var 35 i opprinnelig utredning), og konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk kan medføre støynivåer tett opptil grenseverdien for deler av den øvrige omkringliggende bebyggelsen.

NVE legger til grunn at økt, beregnet støynivå på Fuglestad kun skyldes endret markabsorpsjonsfaktor, mens økningen på Bue og Søyland også er et resultat av samlede virkninger med Stigafjellet vindkraftverk. NVE er enig med søker i at når markabsorpsjonsfaktoren settes lik null kan det medføre at det beregnede støynivået er noe høyere enn faktisk støynivå. Ved Fuglestad, hvor marka mellom planområdet og bebyggelsen i stor grad består av vannflater, mener NVE markabsorpsjonsfaktor null gir det meste riktige støybildet. Selv om den oppdaterte beregningen muligens er noe konservativ for øvrig bebyggelse, mener NVE det er den nyeste beregningene som bør legges til grunn for vår vurdering av støyvirkninger.

NVE konstaterer at støy fra Måkaknuten vindkraftverk ikke er inkludert i søkers vurdering av samlede støyvirkninger. NVE viser til støyberegninger for Måkaknuten vindkraftverk, hvor det framgår at støynivået ved sju boliger på Søyland/Kydland kan overskride L_{den} 45 dBA, mens støynivået ved øvrig bebyggelse i området samt på Bue og Moen er beregnet til mellom L_{den} 40-45 dBA. Etter NVEs vurdering er det relevant å inkludere Måkaknuten vindkraftverk i vurderingen av samlede

støyvirkninger. Dersom både Holmafjellet vindkraftverk, Stigafjellet vindkraftverk og Måkaknuten vindkraftverk bygges ut, vil bebyggelsen på Søyland, Kydland, Moen og Bue være omkranset av vindturbiner. Særlig på Søyland og Kydland vil samlede støyvirkninger fra de tre kraftverkene kunne medføre store virkninger.

I sine kommentarer til de innkomne høringsuttalelsene, skriver Zephyr at ved å endre turbintype og fjerne enkelte turbinpunkt nær omkringliggende bebyggelse, vil Holmafjellet vindkraftverk kunne overholde gjeldende grenseverdi på L_{den} 45 dBA ved alle boliger.

NVE minner om at støygrensen er retningsgivende og gir en indikasjon på hva samfunnet bør akseptere ved etablering av vindkraftverk. NVE legger til grunn at selv om utbyggingsplanene justeres slik at grenseverdien overholdes, vil et stort antall boliger og fritidsboliger kunne få støynivåer tett opptil grenseverdien og i intervallet L_{den} 40-45 dBA. Etter vår vurdering er det ikke mulig å realisere Holmafjellet vindkraftverk uten at prosjektet vil medføre betydelige støyvirkninger for omkringliggende bebyggelse, herunder forsterkning av samlede støyvirkninger for bebyggelsen på Søyland, Kydland, Moen og Bue.

NVE konstaterer at en utbygging med utredet turbintype kan overskride anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dBA ved store deler av bebyggelsen nord, nordvest og sørvest for vindkraftverket, samt ved fritidseiendommer i og rundt planområdet. I alt omfatter dette cirka 40 boliger/fritidsboliger. Etter NVEs vurdering vil støyvirkningene være vesentlige også dersom det gjøres avbøtende tiltak slik at støynivået ved alle boliger/fritidsboliger reduseres til under L_{den} 45 dBA, da et stort antall boliger/fritidsboliger fortsatt vil oppleve støynivåer tett opptil grenseverdien.

4.5 Skyggekast

Det framgår av konsekvensutredningen at faktisk skyggekast fra Holmafjellet vindkraftverk kan overstige 10 timer/år ved deler av bebyggelsen på Bue, Moen, Kydland og Fuglestad. For fritidsboliger ved Fuglestadvatnet, Indre Kydlandsvatnet, Kyrtjørna og Holmavatnet vil skyggekastomfanget være fra inntil 10-50 timer/år. I utredningen er det gjort nærmere beregning av skyggekastomfang ved åtte utvalgte mottakere. Disse beregningene er presentert i tabell 2 nedenfor. Det framgår ikke hvor mange boliger/fritidsboliger disse mottakerpunktene representerer. I følge utredningen medfører Holmafjellet vindkraftverk et betydelig omfang av skyggekast, særlig for fritidseiendommer i og rundt planområde samt helårsbebyggelse nordvest for vindkraftverket. Konsekvensen er vurdert å være *middels negativ*.

Det er også utarbeidet en beregning av skyggekastomfang med sumvirkningene av Holmafjellet, Faurefjellet og Stigafjellet vindkraftverk. Her framgår det at ved 20 boliger vil faktisk skyggekast overskride 10 timer/år. Ifølge søknaden vil skyggekastomfanget ved de fleste av disse være over 10 timer/år også dersom bare Holmafjellet realiseres, men omfanget øker betydelig dersom alle de tre vindkraftverkene blir etablert.

NVEs anbefalte grenseverdier for skyggekast er 30 timer teoretisk skyggekast per år, 30 minutter teoretisk skyggekast per dag og åtte timer faktisk skyggekast per år. NVE konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk vil overskride én eller flere av disse grenseverdiene ved omkringliggende bebyggelse. Ved deler av bebyggelsen, eksempelvis på Moen og Bue, overskrides grenseverdiene betydelig. NVE registrere at skyggekast fra Måkaknuten vindkraftverk ikke er inkludert i vurdering av samlede virkninger. Vi viser til beregninger av skyggekast for Måkaknuten vindkraftverk, hvor det framgår at deler av bebyggelsen på Søyland kan bli eksponert for faktisk skyggekast under 8 timer/år. NVE har sammenlignet kartet over utbredelse av faktisk skyggekast for Måkaknuten vindkraftverk med kartet over samlede virkninger fra Holmafjellet, Faurefjellet og Stigafjellet vindkraftverk. Disse viser at områdene på Søyland som kan få skyggekast fra Måkaknuten vindkraftverk, er beregnet å motta 0-10

timer faktisk skyggekast i samlet skyggekastbelastning fra Holmafjellet, Fauregfjellet og Stigafjellet vindkraftverk. Etter NVEs vurdering er det svært relevant å inkludere Måkaknuten vindkraftverk i vurderingen av samlet skyggekastomfang. Dersom Holmafjellet vindkraftverk realiseres og både Stigafjellet vindkraftverk og Måkaknuten vindkraftverk bygges ut, vil det medføre økt omfang av skyggekast ved omkringliggende bebyggelse, særlig på Søyland.

Tabell 2: Beregnet skyggekastomfang ved åtte mottakerpunkter

	Antall timer per år, teoretisk	Antall minutter per dag, teoretisk	Antall timer per år, faktisk
<i>Anbefalt grenseverdi</i>	<i>30 timer</i>	<i>30 min.</i>	<i>8 timer</i>
Hytte Fuglestadvatnet	151 timer og 37 min.	129 min.	15 timer og 28 min.
Gårdsbruk Fuglestad	52 timer og 37 min.	76 min.	4 timer og 7 min.
Gårdsbruk Nedrebø	75 timer og 33 min.	76 min.	5 timer og 42 min.
Gårdsbruk Moen	127 timer og 28 min.	59 min.	17 timer og 26 min.
Søylandskiosken	91 timer og 40 min.	48 min.	14 timer og 25 min.
Gårdsbruk Bue	75 timer og 58 min.	62 min.	13 timer og 59. min
Hytte Holmavatnet nord	162 timer og 42 min.	88 min.	32 timer og 16 min
Hytte Holmavatnet vest	118 timer og 10 min.	88 min.	25 timer og 20 min.

NVE konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk vil medføre skyggekastomfang over anbefalte norske grenseverdier ved en rekke boliger/fritidsboliger, og forsterke omfanget av samlet skyggekastbelastning dersom også Måkaknuten vindkraftverk, Stigafjellet vindkraftverk og Fauregfjellet vindkraftverk bygges ut. Dette gjelder særlig bebyggelsen på Søyland.

5 Samlet vurdering av Holmafjellet vindkraftverk

5.1 Bakgrunn

Regjeringen har vedtatt at det skal satses på nye fornybare energikilder som nødvendige tiltak for å redusere de norske utslippene av klimagasser og for å oppnå en mer bærekraftig utvikling. Elektrisitetsproduksjon fra vindkraftverk innebærer, i motsetning til fossile energikilder, ingen direkte utslipp av klimagasser. Ny elektrisitetsproduksjon vil også bidra til å styrke kraftbalansen og forsyningssikkerheten.

Økt satsing på kraftproduksjon fra nye fornybare energikilder er en nasjonal målsetning. I henhold til EUs fornybardirektiv skal Norge ha et forpliktende mål for hvor stor andel av energiforbruket som skal dekkes av fornybar energi. Regjeringen har med utgangspunkt i dette satt et forpliktende mål om en fornybarandel på 67,5 % i 2020. Et viktig tiltak for å nå dette målet er innføringen av et felles elsertifikatmarked med Sverige. Markedet trådte i kraft fra 1.1.2012. Det er planlagt at elsertifikatene skal bidra til 26,4 TWh ny fornybar kraft samlet for Norge og Sverige. Utbygging av vindkraft kan bli et vesentlig bidrag for å nå dette målet.

Et vindkraftverk kan gi positive samfunnsvirkninger gjennom økt aktivitet (kjøp og salg av varer og tjenester), økt sysselsetting, økte skatteinntekter for kommunen og økt utnyttelse av utmarksressurser. Vindkraftverk med tilhørende infrastruktur har som all kraftproduksjon miljøvirkninger. NVEs erfaring er at det oftest er visuelle virkninger for landskap, bebyggelse, friluftsliv og kulturminner, sammen med støy, som oppfattes som de største ulempene med et vindkraftverk. Virkningene for naturmangfold vil normalt være begrensede, og kan ofte unngås ved planløsninger eller andre avbøtende tiltak. Unntaket er mulige virkninger for fugl. Ved behandling av vindkraftprosjekter stilles det alltid krav om en beskrivelse av artsinventaret på stedet, og det skal vurderes hvordan de ulike artene bruker planområdet. I tillegg skal det vurderes hvilke mulige virkninger tiltaket kan få for fuglelivet. De fleste virkninger av et vindkraftverk er midlertidige. Ved konsesjonsutløp skal vindturbinene fjernes og området istandsettes, dersom det ikke meddeles ny konsesjon.

5.2 Metodikk for vurdering

Konsesjonsbehandling i medhold av energiloven innebærer en konkret vurdering av de fordeler og ulemper et omsøkt prosjekt har for samfunnet. NVE meddeler konsesjon til prosjekter som anses som samfunnsmessig rasjonelle, noe som innebærer at fordelene ved tiltaket er vurdert som større enn ulempene. De samlede virkningene av tiltaket blir veid opp mot økonomien og produksjonspotensialet i prosjektet og fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon. Forpliktelsene knyttet til Norges fornybarmål ligger til grunn for den samlede vurderingen.

NVEs vurdering av et planlagt vindkraftprosjekt baseres hovedsakelig på faglig skjønn. Ved vurdering av et vindkraftverk er det kun enkelte virkninger, som elektrisitetsproduksjon og eventuelle reduserte/økte nettap, som enkelt kan verdsettes i økonomisk forstand. Noen miljøvirkninger kan kvantifiseres, for eksempel ved å utarbeide støysoner eller ved å angi hvor stor andel areal inngrepsfrie naturområder reduseres dersom tiltaket realiseres. Likevel er de fleste miljøvirkninger vanskelig å tallfeste og faglig krevende å verdsette ved hjelp av markedspriser. NVE er kjent med at betinget verdsetting er brukt i flere undersøkelser knyttet til friluftsliv og naturopplevelse for å finne godets totalverdi. Det er knyttet stor usikkerhet til resultatene fra slike undersøkelser på grunn av metodene som benyttes og forutsetningene som ligger til grunn for den enkelte undersøkelsen. Etter NVEs vurdering vil også kostnadene ved gjennomføring av slike undersøkelser være større enn nytteverdien, og resultatene vil være usikre og basere seg på en hypotetisk situasjon. NVE mener derfor at resultatene fra slike undersøkelser med tilhørende metoder har en begrenset verdi ved vurdering av omsøkte prosjekter, spesielt når de overføres fra ett vindkraftprosjekt til et annet.

I den samlede vurderingen av vindkraftverket tar NVE utgangspunkt i hvor godt planområdet er økonomisk egnet for vindkraft. Etter NVEs vurdering er det rasjonelt å bygge ut vindkraft der det kan produseres mest mulig elektrisitet med minst mulig kostnader. I tillegg kommer vurderingen av virkninger for samfunn og miljø. Et prosjekt med høy produksjonsforventning vil kunne tåle større miljøkostnader sammenlignet med et prosjekt med lavere forventet energiproduksjon. NVE legger til grunn at samfunnsøkonomien i prosjektet inkluderer både antatt lønnsomhet og virkninger for samfunn og miljø. Den samlede vurderingen er dermed også en samfunnsøkonomisk vurdering.

5.3 Samlet vurdering av virkninger som er vektlagt av NVE

Vurdering av områdets egnethet for vindkraftproduksjon

NVE konstaterer at Holmafjellet vindkraftverk er planlagt i et område med god vindressurs, og basert på oppgitte kostnader vurderer vi prosjektet som konkurransedyktig i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet. En utbygging kan ifølge søknaden gi ny, fornybar kraftproduksjon på cirka 270 GWh årlig, og prosjektet vil kunne bidra til at Norge kan oppfylle sine forpliktelser knyttet til fornybardirektivet. NVE legger til grunn at planområdet er egnet for vindkraftproduksjon.

NVE konstaterer at planområdet er et *Ja-område* i Fylkesdelplan for vindkraft i Rogaland. Samtidig konstaterer vi at Bjerkreim og Gjesdal kommuner stiller seg negative til en utbygging av vindkraftverk i det omsøkte området.

Vurdering av virkninger for omkringliggende bebyggelse

NVE legger til grunn at Holmafjellet vindkraftverk vil medføre betydelige negative virkninger for bebyggelsen i dalgangene som omkranser planområdet. Det er relativt kort avstand fra planområdet til deler av denne bebyggelsen, og de visuelle virkningene vil etter NVEs vurdering være vesentlige fra eksempelvis bebyggelsen på Søyland, Kydland, Fuglestad og Nedrebø. Omkringliggende bebyggelse kan også oppleve støy- og skyggekastvirkninger som overskrider anbefalte grenseverdier. Den omsøkte utbyggingsløsningen kan medføre støy over grenseverdien på L_{den} 45 dBA ved om lag 40 boliger/fritidsboliger. Selv om avbøtende tiltak muligens kan redusere støynivået noe, må det etter NVEs vurdering legges vekt på at mange boliger fortsatt vil oppleve støynivåer tett opptil grenseverdien. NVE legger videre vekt på at Holmafjellet vindkraftverk kan medføre vesentlig forsterkning av samlede støyvirkninger fra allerede konsesjonsgitte vindkraftverk. Særlig bebyggelsen på Søyland, Kydland og Moen kan bli vesentlig berørt dersom både Holmafjellet vindkraftverk, Stigafjellet vindkraftverk og Måkaknuten vindkraftverk realiseres. Omfanget av skyggekast vil også kunne bli betydelig for deler av omkringliggende bebyggelse, og også her medfører Holmafjellet vindkraftverk økt belastning som følge av samlede virkninger med allerede konsesjonsgitte prosjekter. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk medføre store visuelle virkninger, støyvirkninger og skyggekastomfang ved omkringliggende bebyggelse nord, nordvest og sørvest for planområdet. NVE mener disse virkningene er så vesentlige at de må være avgjørende i vurderingen av konsesjonsspørsmålet. NVE legger i vurderingen også vekt på at Holmafjellet forsterker overnevnte virkninger fra allerede konsesjonsgitte vindkraftverk.

Vurdering av sumvirkninger på landskap av vindkraft i regionen

NVE viser til at Holmafjellet vindkraftverk er planlagt i en region hvor det foreligger en rekke andre vindkraftprosjekter. Det er kort avstand fra planområdet til Måkaknuten og Stigafjellet, som har endelig konsesjon, og Faurefjellet, som er omsøkt. Måkaknuten og Stigafjellet inngår i den såkalte *Bjerkreimsklyngen*, og er lokalisert vest for E39. NVE legger til grunn at Holmafjellet, som er det største av de fire prosjektene, vil være med på å flytte tyngdepunktet for vindkraftetablering i området østover, og fungere som et bindeledd mellom *Bjerkreimsklyngen* og Faurefjellet vindkraftverk. Faurefjellet ligger også øst for E39, men i en større avstand fra *Bjerkreimsklyngen*, og vil dersom Holmafjellet vindkraftverk ikke realiseres, framstå som tydelig adskilt fra prosjektene vest for E39. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk vesentlig forsterke sumvirkninger av vindkraft på landskapet i regionen, og vi mener dette må tillegges vekt i vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

Avveining av fordeler og ulemper

NVE har i det overstående vurdert virkninger som vi mener er vesentlige for konsesjonsspørsmålet. Etter NVEs vurdering er den viktigste positive virkningen knyttet til vindkraftverkets forventede energiproduksjon. NVE legger vekt på at området er egnet for vindkraftproduksjon, og at tiltaket er i tråd med fylkesdelplanen for vindkraft.

De viktigste negative virkningene er etter vår vurdering knyttet til virkninger for omkringliggende bebyggelse. Det er relativt kort avstand fra planområdet til omkringliggende bebyggelse, og NVE legger vekt på at vindkraftverket vil framstå som dominerende og medføre vesentlige visuelle virkninger. Vi legger videre vekt på at den omsøkte utbyggingsløsningen kan overskride anbefalt grenseverdi på L_{den} 45 dBA ved om lag 40 boliger/fritidsboliger. Etter NVEs vurdering er det ikke mulig å realisere Holmafjellet vindkraftverk uten at prosjektet vil medføre vesentlige støyvirkninger. Utredningene viser at prosjektet også vil medføre vesentlig omfang av skyggekast ved omkringliggende bebyggelse.

NVE legger videre vekt på at Holmafjellet vindkraftverk er omsøkt i en region hvor det foreligger planer om en rekke vindkraftprosjekter. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk vesentlig forsterke sumvirkningene for landskap i regionen. I vurderingen legger NVE til grunn at Holmafjellet, som er det største av de fire prosjektene, vil være med på å flytte tyngdepunktet fra øst til vest for E39 samt fungere som et bindeledd mellom *Bjerkreimsklyngen* og omsøkte Faurefjellet vindkraftverk.

Når NVE veier overnevnte vesentlige ulemper for miljø og samfunn opp mot fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon, finner vi at prosjektets negative virkninger er større enn fordelene. Etter vår vurdering er ikke Holmafjellet vindkraftverk et samfunnsmessig rasjonelt prosjekt, sammenlignet med andre vindkraftprosjekt NVE har meddelt konsesjon.

6 NVEs vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i medhold av energiloven av 29.06.1990 nr. 50 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 27.11.2013 i dag avslått konsesjonssøknad av 8.11.2013 fra Zephyr AS om å bygge og drive Holmafjellet vindkraftverk i Bjerkreim og Gjesdal kommuner i Rogaland. Søknaden fra Zephyr AS og HybridTech AS om samordnet nettilknytning for Holmafjellet vindkraftverk og Faurefjellet vindkraftverk faller med det bort.

Holmafjellet vindkraftverk kan etter NVEs vurdering være et konkurransedyktig prosjekt i det norsk-svenske elsertifikatmarkedet. NVE har veid prosjektets vesentlige ulemper for miljø og samfunn opp mot fordelene ved ny fornybar elektrisitetsproduksjon og funnet at prosjektets negative virkninger er større enn fordelene. Etter vår vurdering er ikke Holmafjellet vindkraftverk et samfunnsmessig rasjonelt prosjekt, sammenlignet med andre vindkraftprosjekt NVE har meddelt konsesjon.

NVE har i vedtaket lagt avgjørende vekt på negative virkninger for omkringliggende bebyggelse i form av vesentlige visuelle virkninger, støynivåer over eller tett inntil anbefalt grenseverdi og skyggekastomfang over anbefalte grenseverdier. NVE har videre lagt vekt på at Holmafjellet vindkraftverk er omsøkt i en region hvor det foreligger planer om en rekke vindkraftverk. Etter NVEs vurdering vil Holmafjellet vindkraftverk forsterke sumvirkningene av vindkraft i regionen.

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. NVE foretrekker elektronisk oversendelse til den sentrale epostadressen nve@nve.no.

NVE ber tiltakshaver underrette grunneierne/rettighetshaverne om vedtaket, jf. forvaltningslovens kapittel V. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi:

Aina og Børge Vigre
Anbjørg Serigstad
Andreas Osland
Avinor AS
Bjerkreim kommune
Bjerkreim Næringsforening
Bjerkreim Vind AS
Dalane Energi Iks
Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB) - Region Sør
Enova SF
Fiskeridirektoratet Region Vest
Forsvarsbygg
Fortidsminneforeningen Rogaland fylkesavdeling
Forum for natur og friluftsliv Rogaland
Fred. Olsen Renewables AS
Friluftslivets Fellesorganisasjon
Friluftsrådet Vest
Fylkesmannen i Rogaland
Gaute Bue
Gjesdal kommune
Inger J. Espeland
Ingvar Helland
Innsendere av felles høyringsfråsegn og underskriftskampanje v/Anbjørg Fuglestad Serigstad
Jan Vaule
Jannicke Fuglestad
Jarle Ravndal
Jone Gystøl
Kjell Ivar Ueland
Kjell Ole Fuglestad
Klima- og miljødepartementet
Kystverket Vest
Kåre Søyland
Landbruksdirektoratet
Luftfartstilsynet
Lyse Elnett AS
Lyse Produksjon AS
Magnor og Tora-Britt Svela
Maguns Søyland
Mattilsynet
Meteorologisk institutt
Miljødirektoratet
Miljøstiftelsen Bellona
Mobile Norway AS
Nasjonalt Folkehelseinstitutt

Natur og Ungdom
Naturvernforbundet i Rogaland
NHO Reiseliv Region Vest-Norge
NJFF-Rogaland
Norges Miljøvernforbund
Norges Skogeierforbund
Norkring AS v/Terje Nordtorp
Norsk institutt for by- og regionforskning
Norsk Ornitologisk Forening
Norsk Vind Skinansfjellet AS
Norskog
Odd Vikeså
Ole Gabriel Fuglestad
Olje- og energidepartementet
Ragnhild og Jan Inge Osland
Reidar Fuglestad
Rogaland Bonde- og Småbrukarlag
Rogaland Bondelag
Rogaland fylkeskommune
Rune Gåsland
Statens Strålevern
Statens Vegvesen Region Vest
Statnett SF
Statskog SF
Stavanger Turistforening Hovedkontor
Stigafjell Vind AS
Svein Aarrestad
Sveinulf Vågene
Sven Bue
Telenor Kabelnett
Tor Aksel Ramsli
Vilhelm Bue
Viljen Nedrebø
WWF Norge AS
Zero Emission Resource Organisation AS
Øygunn Molaug